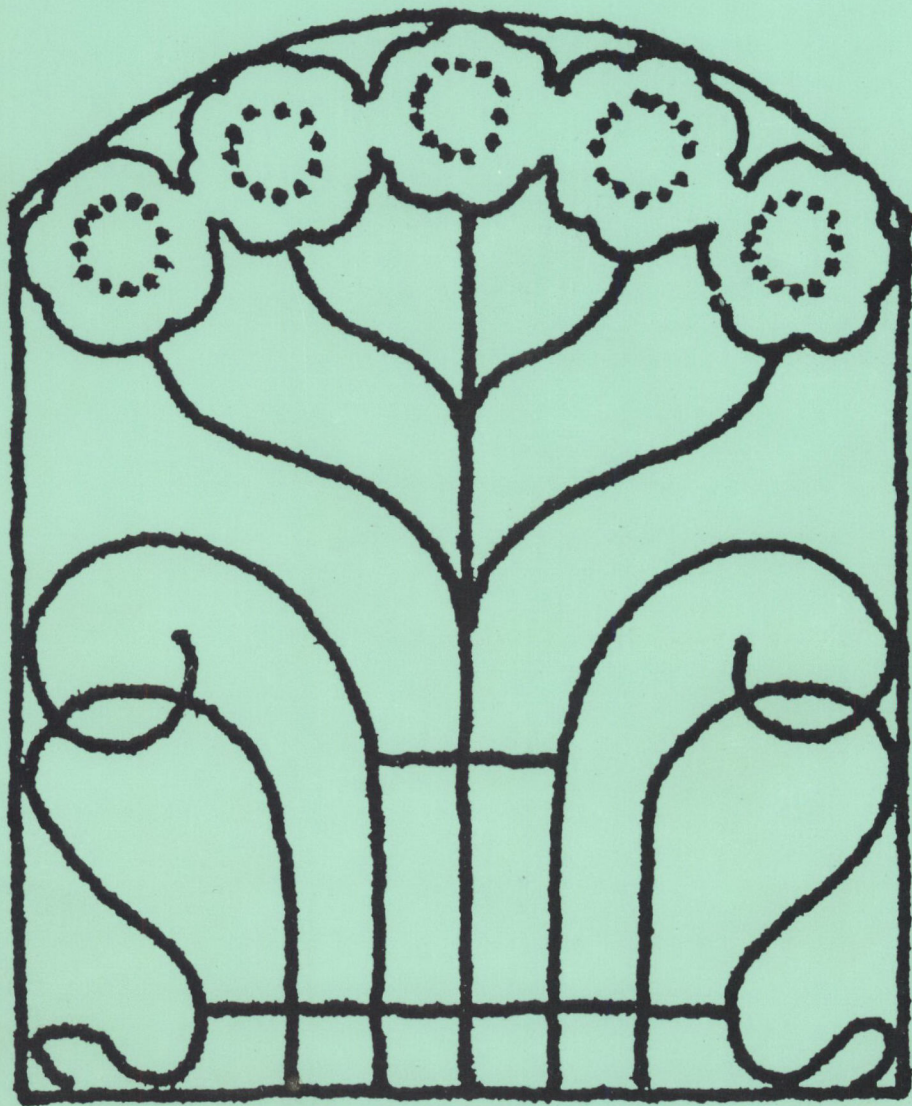

FRA RIBE AMT 1989

Udgivet af Historisk Samfund for Ribe Amt **Bind XXIV-3**

Historisk Samfund for Ribe Amt

Stiftet 1903. Danmarks ældste amtshistoriske samfund.

Bestyrelse

Formand: Museumsinspektør Søren Manøe,
Solvænget 107, 6870 Ølgod, tlf. 75 24 50 11 (Ølgod museum).

Redaktør: Cand.mag. Hans Jørgen L. Larsen,
Fauerskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.

Kasserer: Studielektor Jens Chr. Nielsen,
Jerrigsvej 23 B, 6710 Esbjerg V, tlf. 75 15 73 21.
Amtskommunaldirektør C. H. Dons Christensen,
Tørnskadevænget 8, 6760 Ribe, tlf. 75 42 23 55.

Pastor Agner Frandsen,
Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.
Købmand Johs. Godsk Hansen,
Søndergade 50, 6650 Brørup, tlf. 75 38 11 14.
Lærer E. Busk Jensen,
Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.

Suppleanter: Skoleinspektør Sv. E. Tygesen,
Stadionvej 4A, 6623 Vorbasse, tlf. 75 33 31 39.
Skoleinspektør J. Hedegård Rasmussen,
Alsædtægten 12, 6740 Bramming, tlf. 75 17 93 30.

Redaktion Hans Jørgen L. Larsen,
Fauerskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.
Agner Frandsen,
Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.
Jens Kusk,
Jens Kuskvej 1, 6731 Tjæreborg, tlf. 75 17 51 03.

Ekspedition

og kasse Ejvind Busk Jensen,
Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.

Gironummer: 6043194.

Kontingent: 100 kr.

Tryk: Skovs Trykkeri I/S, Vestervold 18 C, 6800 Varde.

ISSN 0046-4864.

Eftertryk af årbogens artikler kun mod tilladelse fra forfatterne.

Tilrettelægning og forside: Alan Havsteen-Mikkelsen.

Omslagsfor side: Detalje fra døren til Lundvej 39, Varde. (Huset er ombygget 1904).

Fra Ribe Amt

Bind XXIV - 3

**Historisk Samfund for Ribe Amt
1989**

Historisk Samfund for Ribe Amt

Stiftet 1903. Danmarks ældste amtshistoriske samfund.

Bestyrelse

Formand: Museumsinspektør Søren Manøe,
Solvænget 107, 6870 Ølgod, tlf. 75 24 50 11 (Ølgod museum).

Redaktør: Cand.mag. Hans Jørgen L. Larsen,
Fauerskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.

Kasserer: Studielektor Jens Chr. Nielsen,
Jerrigsvej 23 B, 6710 Esbjerg V, tlf. 75 15 73 21.
Amtskommunaldirektør C. H. Dons Christensen,
Tørnskadevænget 8, 6760 Ribe, tlf. 75 42 23 55.

Pastor Agner Frandsen,
Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.

Købmand Johs. Godsk Hansen,
Søndergade 50, 6650 Brørup, tlf. 75 38 11 14.

Lærer E. Busk Jensen,
Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.

Suppleanter: Skoleinspektør Sv. E. Tygesen,
Stadionvej 4A, 6623 Vorbasse, tlf. 75 33 31 39.
Skoleinspektør J. Hedegård Rasmussen,
Alsædtægten 12, 6740 Bramming, tlf. 75 17 93 30.

Redaktion Hans Jørgen L. Larsen,
Fauerskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.
Agner Frandsen,
Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.
Jens Kusk,
Jens Kuskvej 1, 6731 Tjæreborg, tlf. 75 17 51 03.

Ekspedition

og kasse Ejvind Busk Jensen,
Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.

Gironummer: 6043194.

Kontingent: 100 kr.

Tryk: Skovs Trykkeri I/S, Vestervold 18 C, 6800 Varde.

ISSN 0046-4864.

Eftertryk af årbogens artikler kun mod tilladelse fra forfatterne.

Tilrettelægning og forside: Alan Havsteen-Mikkelsen.

Omslagsfor side: Detalje fra døren til Lundvej 39, Varde. (Huset er ombygget 1904).

Årbogens forside

Af Hans Jørgen L. Larsen

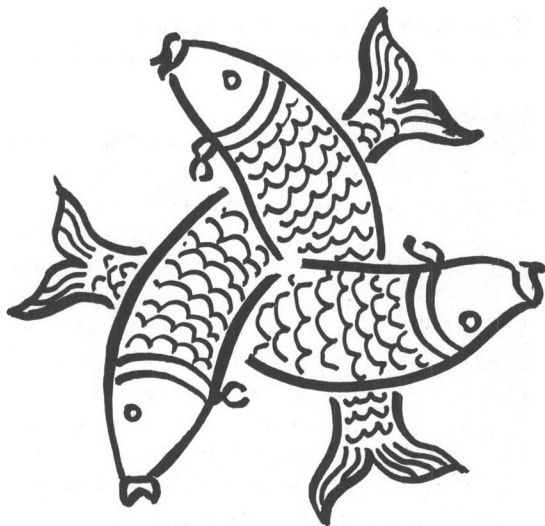
1987-årbogens udseende var noget anderledes end de tidligere årbøgers. En af nyskabelserne var en ændret forside. Vi skrev dengang, at vi havde tænkt os at beholde samme billede på forsiden over de 3 hæfter, der tilsammen udgør et bind. Allerede året efter var vi gået fra den tanke, for da havde vi valgt et andet motiv til forsiden, og i år har vi så valgt et tredje motiv. Vi blev nemlig enige om i redaktionen, at det nok ville være en god ide med en ny forside hvert år, således at også den side af årbogen blev ny hvert år, motiverne skulle da hentes fra kendte og ukendte monumenter i Ribe amt - vi vil gerne modtage forslag til emner. Fællestrækket ved motiverne skulle da være den kunstneriske bearbejdning af originalmotivet ved Alan Havsteen-Mikkelsen, Ærø.

Til 1987-årbogen var motivet hentet fra Lindknud kirkes dåbsfad og det blev nærmere omtalt i samme årbog. 1988 årbogens motiv var trehovedet i Glejbjerg; og dette års motiv er en detalje fra et hus beliggende på Lundvej i Varde.

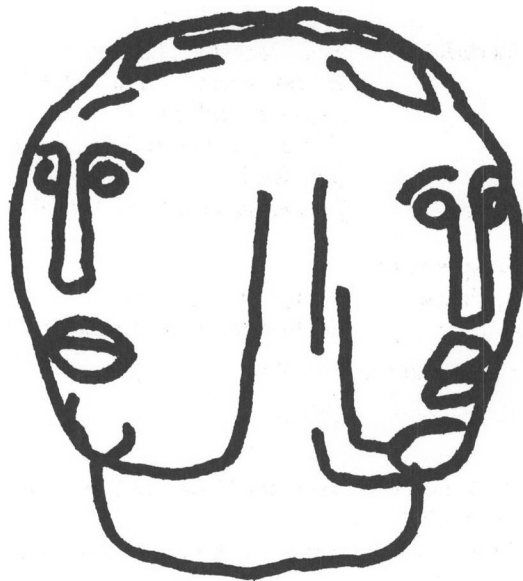
Trehovedet fra Glejbjerg

Da vi placerede trehovedet fra Glejbjerg på forsiden af 1988-årbogen nøjedes vi med kort på omslagets inderside at nævne, hvad motivet var og gav den formodede datering af hovedet, men vi har følt - efter bogen var udkommet - at det nok var lidt vel lidt at fortælle om det særprægede hoved, og det vil jeg gøre godt her, ligesom jeg også vil præsentere huset på Lundvej.

Trehovedet fra Glejbjerg blev i 1930'erne

1987-årbogens forside. De tre fisk fra Lindknud kirkes dåbsfad.

1988-årbogens forside. Trehovedet fra Glejbjerg.

Trehovedet fra Glejbjerg. (Foto: K. Høgsbro Østergaard, ca. 1938, i Åstrup Sognearkiv).

opdaget af pastor K. Høgsbro Østergaard, dav. sognepræst i Aastrup og Vr. Starup. Han beskrev i *Dansk Hjemstavn* nr. 26, 1969, hvordan han blev gjort opmærksom på hovedet og han forsøgte også at datere hovedet og at sætte det ind i en større kulturhistorisk sammenhæng. Han fortæller bl.a. følgende, om dengang han fandt hovedet (*Dansk Hjemstavn*, nr. 26 s. 18-20): *Altså: Der var engang, at jeg sad og spiste suppe i Glejbjerg forsamlingshus. Ved siden af mig sad der en ældre kone, som jeg end-*

nu ikke havde lært at kende. Hun hed Thilde-Bothilde Nielsen - men jeg fik lov at kalde hende ved det navn, alle andre kendte hende ved. Hun siger til mig - mens vi sidder der og ikke rigtig ved, hvad vi skal sige til hinanden: Har De set det hoved, der står henne i haven hos os? Jeg anede ikke, hvad hun talte om. Det lød så aldeles meningsløst, at jeg var lige ved at tænke, mon hun da er rigtig klog. Det var hun nu ikke, det var tydeligt nok, for sprogtonen var ægte og tilforladelig. Jeg spurgte derfor lige så stilfærdigt, hvordan det så ud. Ja, det var jo da af sten, og det havde tre ansigter. Det havde engang siddet indmuret oppe i gavlen på staldbygningen, den ende, der vender ud mod vejen. Nedenunder havde der været et andet ansigt, og så var stalden blevet revet ned, fordi den var for lille, og så kom hovedet frem i dagens lys, og så viste det sig, at det havde tre ansigter. Det andet ansigt, det havde været nedenunder, var fra en anden stor buet sten, som også stod ude i haven...! Nå, ja, den måtte jeg jo hen og se på ved lejlighed, tænkte jeg, og sagde det også til Thilde, men inderst inde sad der jo en lille djævel og hviskede: Det er da vist noget pjat, og det har du ikke tid til at beskæftige dig med. Men en dag kom jeg og så hovedet. Der stod det, oven på noget, der lignede en dør-overligger og på dør-overliggeren var der et ansigt, jo, det passede godt nok - og det så mærkeligt ud. Senere traf jeg flere, som kunne huske det hoved i gavlen, og også, at der var et andet hoved nedenunder. De kunne huske, at de drillede hinanden med disse hoveder, dengang da de var unge og kom forbi gården og gavlen.

Høgsbro Østergaard fandt også frem til, hvor hovedet var kommet fra. Det var blevet fundet i slutningen af sidste århundrede i en grusgrav af nogle legende børn; deres far, der kunne se, at hovedet var noget særligt, fik mureren, der da var ved at opføre gårdens stald.

bygning, til at mure hovedet ind i gavlen, hvor det så sad, indtil stalden blev revet ned i 1908.

Ved at sammenligne hovedet med lignende fund i England, Irland, Skotland, Østrig og Jugoslavien nåede Høgsbro Østergaard frem til, at hovedet måtte være keltisk og daterede det til folkevandringstiden (ca. 400-575 e.Kr.). I en artikel i *Skaik* 1978, nr. 1, s. 11-13 skriver Jan Kock om Trehovedguden, og han giver den keltiske gud med de tre hoveder navnet Lug ud fra den irske tradition; om trehovedet fra Glejbjerg engang har heddet sådan, ved vi af gode grunde ikke noget om.

Fra Bramming Hovedgård kendes også et trehoved, der har stået på en søjle i haven. Dette hoved formodes at være fra samme tid som Glejbjerghovedet, selvom dateringen også her er usikker. Trehovedet fra Bramming Hovedgård befinder sig på Esbjerg Museum, hvor og-

så en afstøbning af Glejbjerghovedet kan ses. Selve Glejbjerghovedet befinder sig stadig på den gård, hvor den blev opdaget af K. Høgsbro Østergaard.

Jugendvillaen, Lundvej, Varde

Til 1989-årbogens forside har vi fundet motivet et helt andet sted, nemlig fra jugendvillaen, Lundvej 39, Varde. Det særprægede hus er et ældre hus, der i 1904 blev ombygget af arkitekt C. H. Clausen, Esbjerg, og fik da den usædvanlige facade i jugendstil. Motivet er taget fra en detalje på facaden. (Billedet er venligst udlånt af Varde lokalhistoriske arkiv. Huset er omtalt kort i *Arkitektur i Ribe Amt* (1987) s. 19).

Hans Jørgen L. Larsen. Redaktør af »Fra Ribe Amt«, Faur-skovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, 75 38 80 31.

Jugendhuset, Lundvej 39, Varde. (Foto i Varde lokalhistoriske arkiv).

